

živali 1914-1918

Od začetka bojov na Soški fronti mineva 90 let. Ob tej priložnosti je Društvo za domače raziskave pripravilo tematsko razstavo o udeležbi živali v tej "nečloveški" vojni. Pokazati želimo, da živali na bojnem polju v boju niso avtonomne, ampak so na takšen ali drugačen način zmagovalke oz. žrtve razmer, ki jim jih je vsilil človek. Niso ne prijateljice, ne sovražnice, nimajo ne dolžnosti, ne plemenitega cilja, niso ne dobre ne slabe, zgolj so.

KRAVA

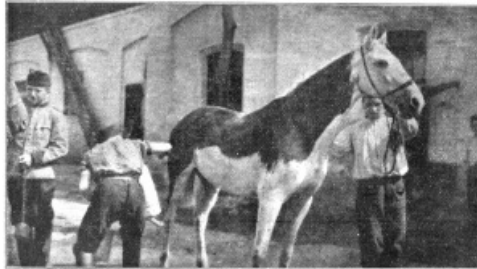
Prestradani možje, do katerih niso prišli obroki hrane, so odkrili staro, utrujeno kravo, ki se je očitno izgubila. Ubili so jo, jo razrezali ter takoj skuhali. Tisto noč so spali s polnimi trebuh.

Jan F. Triska: Pozabljena fronta prve svetovne vojne

KONJ

Šli smo kar naprej. Ko smo prišli v Bovec, je bila ura že deset zvečer. Nikjer ni bilo žive duše. Vse je bilo mrtvo in zadušeno. V hlevih so bili konji, kateri so še stali pokonci, pa so bili tudi vsi mrtvi. Sedaj smo šele videli, kaj so naredili naši s topovi ...

Anton Grahek, Spomini na prvo svetovno vojno in ujetništvo

Vojaki barvajo belca.

MULA

Potem ko se je spustila noč in sta porabili vse strelivo, sta posadki topov razstavili oba topova ter ju hitro premaknili nazaj na položaj baterije, medtem ko jih je nasprotnik ves čas obstreljeval s strojnimi in puškami. Na tej poti je Janova mula, ki je nosila 120 kilogramov težko topovsko cev, nenadoma padla, zadeta v kopito svoje sprednje desne noge. S pomočjo posadke je Jan dvignil žival s težkim tovorom nazaj na noge. Na vso srečo je mula nekako nadaljevala pot in nosila topovsko cev vso pot do položaja. Jan je poslal mulo nazaj na rezervni položaj skupaj z dvema ranjenima topničarjema, od katerih je eden umiral.

Jan F. Triska: Pozabljena fronta prve svetovne vojne

POSTRV

Love vse vprek, streljajo ribe s puškami in ročnimi granatami, zastrupljajo jih z apnom, tako da bo Soča, nekdanj tako ribovita, v nekaj letih prazna.

Dr. Avgust Munda: Lovec, XI, 1924

MAČKA IN PES

Komandir moje čete, ki je korakal ob meni na levi strani četverstopa, je spustil svojo lepo angorsko mačko na tla in jo nežno pobožal. Videl sem, kako so se mu oči vlažno lesketale. Tik pred menoj je postal stotnik, ob katerem je hodil lep hrt. Stotnik je izvlekel samokres in ustrelil vanj, a zadel ga je slabo, samo ranil ga je v levo stegno. Pes je zacvilil, odskočil v grmovje, odšepal nekaj korakov stran in žalostno pogledal gospodarja, češ, čemu zdaj to, prijatelj? Mar te nisem zvesto spremljal prav od Koroške? Stotnik je stopil k njemu in sprožil. Tokrat je zadel v glavo in hrt je negibno obležal.

Franjo Lubej: Za sokolskim praporom

PODGANA

V Gorici ni več podgan. Vse so pojedli ruski ujetniki, kar na ražnju jih peko.

Fran Milčinski: Dnevnik

KAČA

Ker spimo zunaj, je precej nevarno vsled kač. Danes je zlezla komu izpod »postelje« ena precej velika.

Albin Mlakar, Dnevnik 1914-1918

UŠ

Kadar je bilo količkaj premirja, smo pobijali sakramenske uši, ker smo jih imeli toliko, da so nam lezle po ovratniku. Tudi hauptman je slekel srajco in pobijal uši kakor mi drugi.

Jože Hameršek: Skozi prvo svetovno vojno

BOLHA

Ležišče v baraki je bilo kup slamnatega prahu, ki je bil dobesedno živ od bolh. Če si ga gledal podnevi, si videl, kako se vse giblje. Gnusno. Sotrpini so me tolažili s klavno resnico, da je še dobro, ker ni uši. Ti dve vrsti mrčesa se namreč tako sovražita, da ne strpita druga ob drugi.

Franjo Lubej: Za sokolskim praporom

STENICA

Ko sem zvečer ugasnil luč, so začele stenice kar deževati s stropa. S spanjem torej ni bilo nič. Po rdečih madežih na stenah in stropu sem razbral, da se je tudi moj predhodnik mučil z uničevanjem te golazni.

Franjo Lubej: Za sokolskim praporom

GOLOB

"To je moj zadnji golob."

Komandant Raynal, Verdun 1916

